

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quaestio 1. Quid sit, & quotuplex veritas obiectiua contingens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

non solum posse citra omnem imperfectionem, sed prorsus debere poni in Deo quatuor actus scientiæ re ipsâ virtualiter, atque adeo & per rationem nostram distinctos inter se pro quatuor veritatibus obiectiuis ipsius Dei supradictis, utpote ratione diuersorum statuum diuersis, per quos actus ex modo tendendi diuersos à quolibet intellectu cognoscibilibus.

24 Oportet tamen hic aduertere, quoties veritates conditionatæ, quas intrat Deus, habuerint aut conditiones, aut conditionata realiter distincta inter se, toties pro talibus veritatibus cognoscendis ponendos esse in Deo totidem actus scientiæ distinctos inter se virtualiter iuxta dicta, in simili supra quæst. 1. num. 8. Adde, duas insuper habere necessariò Deum apprehensiones simplices de se ipso; alteram constituentem, & alteram non constituentem hypothesim; pro eis videlicet veritatibus cognoscendis, seu iudicandis, quæ sine Deo sic apprehenso iudicari non possunt iuxta doctrinam vniuersalem traditam supra disp. 23. quæst. 4. Tales autem apprehensiones simplices esse distinctas virtualiter tum inter se, tum à prædictis quatuor actibus iudicatiuis scientiæ, quos Deus de se habet, ex dictis ibidem notum est.

Propositio 2.

25 Vnusquisque prædictorum actuum scientiæ, quos Deus de se habet, suo, quem habet, peculiari modo tendendi, præterquam in entitatem diuinam, tum in se ipsum, tum in cæteros tendit quasi reflexè.

Ita enim & superfluitas actuum, & infinita reflexionum progressio, haud dubiè impossibilis, in scientiâ diuinâ vitatur iuxta ea, quæ dicebamus supra disput. 24. quæst. 1. num. 9.

DISPUTATIO 27.

De scientiâ Dei merè liberâ.

1 EX dictis disput. 23. quæst. 5. diuis. 2. constat, scientiam merè liberam appellari, quæ circa obiecta contingentia absolutè versatur. Quæ enim versatur circa obiecta contingentia conditionata, scientia media inter naturalem, & liberam vocatur à nostris Doctoribus, ut ibidem notauius. Igitur de scientiâ absolutè contingentium absolutorum ager hæc disputatio. In qua multæ difficultates propriæ huius scientiæ venient examinandæ, præter communes alijs scientijs, de quibus hæctenus.

QVAESTIO I.

Quid sit, & quotuplex veritas obiectiua contingens.

2 Veritas obiectiua contingens dicitur vniuersè, quæ, qua ratione re ipsâ datur, ita

datur, ut potuerit non dari. Vnde si ita datur absolutè, ut potuerit non dari absolutè, veritas obiectiua absoluta, siue absolutè contingens erit. Si tamen ita datur ex aliqua factâ hypothesi, ut ex eadem hypothesi potuerit non dari, veritas obiectiua contingens erit conditionata, siue conditionatè. Constat autem, omnem veritatem obiectiuam contingentem existentialem esse debere: quia nulla veritas obiectiua, quæ non existentialis, sed merè quiditatiua est, potest esse contingens, sed omnes prorsus sunt necessariæ; ut constat ex generali doctrinâ de statibus rerum traditâ in Pharo Scient. disput. 10. Cæterùm non omnes veritates obiectiue existentiales contingentes sunt, sed aliquæ earum dumtaxat. Nam omnis veritas existentialis positiua identificata cum Deo siue absoluta, siue conditionata, necessaria est: cum sit necessarium, quod Deus existat tum absolutè, tum etiam qualibet factâ hypothesi. Et omnis veritas existentialis negatiua siue absoluta, siue conditionata, qua excluditur ab statu existentiâ reuera quavis chymæra impossibilis, necessaria est: cum sit necessarium, ut quavis chymæra impossibilis non existat tum absolutè, tum etiam qualibet factâ hypothesi. Tum omnis veritas existentialis conditionata seu positiua, seu negatiua necessaria est, quoties conditio cum conditionato metaphysicè connexa est: quia ex hypothesi talis conditionis non potest non dari, atque adeo neque non esse verum re ipsâ conditionatum. Cæteræ autem veritates existentiales, præter istas, contingentes sunt. Nempe omnis veritas existentialis positiua absoluta cum quavis creaturâ existente identificata contingens est: quia nulla creatura existens est, quæ non potuerit non existere. Et omnis veritas negatiua absoluta excludens ab statu existentiâ quamlibet creaturam possibilem contingens est: quia nulla creatura possibilis est non existens, quæ non potuerit esse existens. Tum omnis veritas existentialis conditionata seu positiua, seu negatiua de conditione non connexâ cum conditionato, aliâs absolutè contingente, siue non necessario, contingens est: quia ex hypothesi talis conditionis ita datur, seu verum est re ipsâ tale conditionatum, ut potuerit non dari, seu verum non esse. Indifferens quippe talis conditio est, ut possit sub hypothesi eius verum esse alterutrum contradictionis extremum, aliâs absolutè contingens, siue non necessarium.

3 Quoniam autem, quidquid existit, aut non existit, in tempore aliquo existit, aut non existit, necesse est, ut constat ex doctrinâ statuta supra disput. 8. quæst. 6. tempusque aut præsens, aut præteritum, aut futurum esse potest, ut est notissimum. Consequitur, omnem veritatem obiectiuam contingentem, atque adeo existentialem, seu positiuam, seu negatiuam aut de præsentem, aut de præterito, aut de futuro talem esse; ad aliquemque subinde horum trium statuum præsentis, præteritionis, & futuritionis spectare, iuxta dicta de illis in Pharo Scient. disput. 10. quæst. 3. & 4.

4 Porro omnem veritatem obiectiuam contingentem, atque adeo existentialem ab aliqua causâ liberâ prout tali suam originem trahere vel proximè, vel remotè, necesse est. Nam omnis veritas obiectiua contingens, titulo talis, ab alio tanquam à causâ pendere debet: siquidem quod non pendet ab alio tanquam à causâ, sed à

se ipso habet esse, qua ratione habet, eo ipso quoad tale esse non contingens, sed necessarium, est. Cumque omnis veritas obiectiua contingens ita sit, qua ratione est, vt potuerit non esse; necesse est, quod aliqua ex causis, à quibus dependet, ita influat in illam electiue determinatio existentiam eius, vt potuerit in illam sic non insinere; quod ipsum est, talem causam quoad talem influxum liberam esse; ab ipsaque subinde prout liberam talem veritatem obiectiuam pendere. Recognoscantur dicta ad rem in Pharo Scient. disput. 11. quest. 5. proposit. 27. & 28. Cum his autem fiat, vt multæ veritates obiectiue respectiue ad causas secundas immediatas, à quibus fiunt, non liberæ, sed necessariæ sint; etsi absolute sint contingentes: quia à talibus causis non liberè, sed necessariò operantibus enascuntur. Cuiusmodi sunt omnes effectus naturales à causis merè naturalibus, & nullatenus liberis connaturaliter procedentes: Vtrum autem effectus isti respectiue ad causam primam cum causis naturalibus concurrentem per se immediate liberi sint, alterius est considerationis, de qua suo loco. Id certum est, non posse non illos ab aliqua causa saltem remotà prout liberè operante procedere. Nam si omnes causæ, à quibus procedunt, necessariæ essent in operando, & illi essent necessarij in existendo ab illis, atque adeò non contingentes contra suppositionem. Vnde tandem concluditur, ex veritatibus obiectiuis contingentibus alias esse liberæ respectu causarum secundarum, à quibus sunt, vt pote actualiter dependentes ab earum libero arbitrio; alias verò non item, vt pote à causis secundis non liberè, sed necessariò operantibus actualiter dependentes. Liberarum autem alia sunt tales immediate, scilicet actus, & omissiones liberæ cuiusvis voluntatis creatæ; alia verò mediata, scilicet actus, & omissiones aliarum potentiarum, quæ cuius voluntati creatæ subditæ in operando, atque etiam, in omittendo sunt.

QVAESTIO II.

Quid sit in quavis re existente, esse presentem, esse præteritam, & esse futuram. Quotuplexque sit præteritio, presentia, & futuritio rerum.

EX ijs, quæ circa questionem istam latius scripta habemus in Pharo Scient. disput. 10. quest. 3. quantum sat fuerit ad institutum præsens, breuiter resumemus. Suppono primò, quidquid existit, in aliquo tempore indispensabiliter existere. Impossibile enim est, vt quidpiam existat, & nunquam, siue in nullo tempore existat; vt ex sententiâ communi ostendimus supra disput. 8. quest. 6.

Suppono secundò ex dictis etiam, & comprobatis in eadem disput. 8. quest. 1. omnem rem existere in tempore, siue durare in illo per durationem sibi intrinsicam, affixamque suapte essentiâ tali tempori determinato præ alijs; eamque aut indistinctam à re durante, vt quando res durans per suam essentiam est alligata tempori, in quo durat; aut distinctam, & superadditam, vt quan-

do res durans indifferens est ad durandum, & non durandum in tali tempore.

Suppono tertio ex ibidem etiam scriptis 7 quest. 2. tempus, quod vocant imaginarium, re ipsa capacitatem quamdam esse motus essentialiter successiui, & continui, qualem constituentur durationes creatæ seriatim, continuèque ordinatæ naturâ suâ quoad extensionem temporalem. Vnde tempus imaginarium à parte rei suum esse habet, non quidem existentiale, sed quiditatum, & merè possibile. Dicitur tamen imaginarium; quia à nobis ad instar motus actualiter, existentiaiterque fluentis concipitur: cum tamen re ipsa, non quid existens, sed quid merè possibile sit. Series nimirum possibilem durationum continua, extenlaque temporaliter, atque adeò successiua suapte essentiâ.

Suppono quartò ex dictis in Pharo Scient. disput. 3. quest. 1. & 7. veritatem cognitionum, atque etiam propositionum vocalium, quam vocant formalem, in conformitate earum cum suis obiectis consistere: veritatem autem rerum, quam obiectiuam dicunt, in aptitudine, quam illæ habent, vt cognoscantur per cognitionem veram, vt conformenturque cum sui cognitione. Et quoniam res existentes non solum, quo tempore existunt, sunt cognoscibiles per cognitionem veram, sed etiam in alijs temporibus; eoquod cognitio non solum id, quod sibi coexistit, sed etiam id, quod à se tempore est distitum, repræsentare valet, atque adeò aut affirmare, aut negare; quemadmodum & quod est distitum loco: efficitur, vt res existentes verè esse dicantur non solum, quo tempore existunt, sed etiam in alijs temporibus, quatenus etiam in alijs temporibus sunt illæ cognoscibiles verè. Hoc sensu dicimus, hodie esse verum, & ab æterno verum fuisse, Antichristum exiturum in sua differentia temporis: sicut etiam, hodie esse verum, & in æternum verum fore, Christum Dominum exitisse in hoc Mundo. Quo etiam iure Patres, & Philosophi dicere consueverunt, veritatem rerum non solum quiditatum, & necessarianam, sed etiam existentialem, & contingentem æternam, & incommutabilem esse, vt pote carentem principio, & fine. Videantur August. lib. 2. de Liber. arbit. cap. 8. & lib. 2. Soliloq. cap. 2. Anselm. in Dialog. de Verit. cap. 14. & in Monol. cap. 17. & Aristot. lib. 6. Ethic. cap. 6. Adde, spectatâ serie signorum siue naturæ, siue rationis in eodem tempore existentium, dici etiam posse non abs iure, res veras esse in alijs itidem signis ab ijs, in quibus existunt.

Suppono quintò, futuritionem rei neque consistere in determinatione causæ determinatæ ad illam, vt voluerunt aliqui: neque in determinatione diuini decreti de illa, vt alij dixerunt: neque in transitu rei ab esse, quod habet in sua causâ, ad esse, quod habet in se, vt censuerunt alij: neque in aliquo præsentem connexo cum eo, quod postea sit res exitura, vt quidam alij opinati sunt. Quia conceptus futuritionis rei ab istis omnibus diuersus est, prout alij plerique præsertim Recentiores, docent, & nos loco sæpe citatò distinctè monstrauimus. Atque ex dicendis tum in præsentem, tum in sequenti quæstione conspicuum fiet.